



Ekonomska i socijalna prava

Kroz direktan rad sa službenicima javne uprave i pripadnicima civilnog društva, Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini ulaže napore kako bi zaštitila, promovirala i unaprijedila ekonomska, socijalna, kulturna i politička prava svih ljudi koji žive u Bosni i Hercegovini, posvećujući posebnu pažnju ugroženim i marginaliziranim grupama stanovništva.

Ostvarenje prava na socijalnu pomoć, adekvatno stambeno zbrinjavanje i efikasan sistem socijalne zaštite u velikoj je mjeri važno u svim društvima. U Bosni i Hercegovini, gdje veliki dio stanovništva živi u siromaštvu i suočava se sa socijalnim isključenjem, ova pitanja postaju još značajnija.

Misija ulaže napore da se stvore uvjeti u kojima bi svako mogao uživati u ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, kao i građanskim i političkim pravima. U ovoj oblasti, aktivnosti Misije su:

- Uvođenje aspekta ljudskih prava u ekonomski i socijalni razvoj u Bosni i Hercegovini;
- Pružanje pomoći javnim institucijama prilikom utvrđivanja i rješavanja pitanja poštivanja ljudskih prava, kako bi ove institucije mogle obavljati mandat, koji je u skladu sa ljudskim pravima i čiji je cilj progresivna realizacija međunarodnih standarda ekonomskih i socijalnih prava;
- Utvrđivanje ključnih pitanja u sistemu koja bi, ako bi bila riješena od strane tijela vlasti, dovela do ostvarenja prava za svakoga, a posebno za najugroženije osobe;
- Poboljšanje rada organizacija civilnog društva, međunarodnih agencija i vanjskih donatora u oblasti ekonomskog i socijalnog razvoja;
- Omogućavanje ugroženim pojedincima da upoznaju i štite svoja prava.

Misija zagovara reformu sektora socijalne zaštite, gradi kapacitete institucija koje pružaju socijalnu pomoć i podržava razvoj sveobuhvatne državne stambene strategije, uključujući i politiku stambenog zbrinjavanja socijalno ugroženih kategorija stanovništva.

Iako se na državnom, kantonalnom i općinskom nivou ulažu značajni naponi da se promovira ekonomski i socijalni razvoj, ne postoji niti jedna vladina agencija s opsežnim programom, koja bi pratila da li je ekonomski i socijalni razvoj u skladu sa ljudskim pravima u cijeloj Bosni i Hercegovini. S obzirom na svoje značajno prisustvo na terenu i iskustvo u radu sa građanima i institucijama u cijeloj Bosni i Hercegovini, Misija je u dobroj poziciji da radi na pitanjima ekonomskog i socijalnog razvoja s aspekta ljudskih prava i ima značajnu ulogu u promoviranju sistema nadgledanja i interveniranja. U ovoj ulozi, Misija će i dalje koordinirati i jačati napore drugih međunarodnih i lokalnih organizacija, koje su angažirane u oblasti socijalne zaštite.

Ljudska prava i temeljne slobode

Misija konstantno naglašava primjenu odredaba Aneksa 6 Daytonskog mirovnog sporazuma, koji predviđa da "će strane, u okviru svojih nadležnosti, svim osobama osigurati najveći nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i temeljnih sloboda". U skladu s tim, Misija djeluje kako bi se osiguralo da je svim osobama, posebno ugroženim i marginaliziranim grupama, omogućeno da upoznaju, potražuju i štite svoja ekonomska i socijalna prava u najvećoj mogućoj mjeri.



Socijalna zaštita

Skoro polovina stanovništva Bosne i Hercegovine živi na granici ili ispod granice siromaštva, i mnogi od ovih pojedinaca socijalno su isključeni i žive na marginama društva. Kao odgovor na sve veće socijalno isključenje i siromaštvo, Misija radi na jačanju kapaciteta institucija Bosne i Hercegovine da osigura socijalnu zaštitu u cijeloj BiH. Misija nadgleda zakonski okvir i praksu u oblasti socijalne zaštite u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine i zagovara neophodnu reformu u skladu sa međunarodnim standardima, u cilju zaštite i poštivanja ljudskih prava pojedinaca na jednak i adekvatan način.

Uz posebnu pažnju posvećenu centrima za socijalni rad, Misija osigurava izgradnju kapaciteta lokalnih institucija, kako bi im se pomoglo da realiziraju osnovna socijalna prava za najugroženije osobe na efikasan i ravnopravan način. Edukacija, održana u posljednje vrijeme, bila je usredsređena na ljudska prava i nediskriminaciju, strateško planiranje i zagovaranje, iskorak prema korisnicima i procjenu potreba, koordinaciju i umrežavanje i jačanje kapaciteta nevladinih organizacija da štite temeljna ljudska prava.

Stambeno zbrinjavanje socijalno ugroženih kategorija stanovništva

Uprkos pričama o uspješnosti povrata imovine, preostala su ozbiljna stambena pitanja, s obzirom na to da značajan broj osoba traži alternativni oblik javne stambene pomoći. Međutim, takva pomoć nije lako dostupna najugroženijim kategorijama, kao što su porodice s jednim roditeljem, starije osobe, žene, djeca, osobe s invaliditetom i Romi. Pošto ne postoji zakonski sistem ili javni strateški

mehanizam koji bi regulirao kriterije o dodjeli pomoći, može se desiti da ugroženi pojedinci i porodice uopće nisu stambeno zbrinuti i potrebna im je hitna pomoć općinskih organa vlasti.

U cijeloj BiH, terenski timovi Misije i dalje promoviraju projekte stambenog zbrinjavanja socijalno ugroženih kategorija stanovništva na lokalnom nivou, i u tom procesu zagovaraju transparentnije procedure i poboljšanu komunikaciju i suradnju nadležnih organa vlasti.

Pitanja vezana za osobe sa invaliditetom

Misija usmjerava pažnju na razvoj strateškog okvira u cilju promoviranja i podržavanja jednakog postupanja i mogućnosti za sve kategorije osoba s invaliditetom. Misija je pomogla razvoju entitetskih strategija o invalidnosti, pratit će njihovu primjenu i zagovarati razvoj i provedbu lokalnih akcionih planova. Misija OSCE-a suraduje s međunarodnim i domaćim partnerima, kako bi omogućili da principi *EU okvira ključnih kompetencija za nastavnike* budu sistematski prihvaćeni na cijelom teritoriju BiH. Misija teži stvaranju uvjeta za sistematiziranu edukaciju nastavnika, i to u skladu sa prihvaćenim standardima, te stremi ka takvoj efikasnosti u smislu postizanja vidljivih rezultata u učionici.

Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini pomaže BiH u ispunjenju obaveza, koje je ona preuzela kao država članica OSCE-a, kao i u napredovanju ka ostvarenju svog deklariranog cilja pridruživanja evroatlantskim integracijama, tako što jača sigurnost i stabilnost, putem završetka izgradnje mira unutar daytonskog okvira, i razvija inkluzivni politički diskurs i demokratski odgovorne institucije koje poštuju raznolikost, promoviraju konsenzus i poštuju vladavinu prava. Misija ima sveobuhvatan i integriran pristup putem svog prisustva na terenu, što odslkava naglasak na razvijanju kohezivnih zajednica i na pravovremenoj identifikaciji prepreka napretku.